

Kronika

Svante Folin stod på trottoaren, såg tåget dra förbi, och insände följande reflektion.

Stolthet och fördom

Europride-festivalen var Kulturhuvudstadsårets mest kakofoniska evenemang. 20 000 hitresta homo- och bisexuella samt så kallade könsöverskridare exponerade sin stolthet under exhibitionistiska former. Endast diskretion var tabu. Den bejublade gaykulturen hade till stor del sin upprinnelse i det amerikanska 60-talets bastuklubbar, där depersonaliserat sex (som via hål i väggen) praktiserades med promiskuös frenesi. Stockholms stad har därför prudentligt bidragit till det gränsöverskridande kulturrevenemanget med kondomer för 200 000 samt med påföljande, postcoital upplockningsservice.

Det svenska förbudet mot bastuklubbar framställdes som ett monstruöst exempel på homofobisk repression. Alexander Bard deklarerade: "Bastuklubbar är för bögar vad kaféer är för orientalistiska invandrare". Att hela aidspejsern hade sitt ursprung i San Franciscos och Los Angeles saunor tycks numera vara

förgäta. I början av 80-talet hade den typiska bastukunden 2,7 sexkontakter per besök; med hjälp av amylnitrat kunde han klara av ett dussin eller mer. De första aidsfallen hade genomsnittligen haft sex med mer än tusen män. 80 procent av San Franciscos VS-patienter var homosexuella män. Förutom syfilis och gonorré hade två tredjedelar av gaypopulationen haft hepatit B och analerotiken hade lett till en explosion av det amöboidea gay-bowles-

syndromet. Ändtarmen är av såväl anatomiska som mikrobiologiska skäl ett ohälsosamt vaginalsubstitut. Våldsamma protester från det inflytelserika gayetablissemanget medförde att det tog fyra år innan myndigheterna vågade stänga denna kommersialiserade mord- och självmordsindustri. Resultatet är välbekant.

Manifestationens genomgående tema var att de sexuellt avvikande inte längre nöjer sig med tolerans – de vill bli positivt bejakade som representanter för en häftig, exotisk och kreativ livsstil. Bögarerna dominerar naturligtvis debatten och antyder mer eller mindre explicit att deras renodlade utövelse med kult och skönhet är vida överlägsen de heterosexuella mäns trista och hämmande rutiner. I ett "heterosexistiskt" samhälle blir enligt queer-teorin alla heterosexuellt hjärntvättade från vaggan till gravsten. Det är bara en upplyst minoritet som har mod och kraft att bryta sig ur den könsfascistiska tvångströjan. Denna gränsöverskridande och nydanande elit är enligt en riksdagsaspirant från kd det fahnade svenska näringslivets enda hopp. Ett av språkets mest negativa attributkomplex är vit, medelålders, heterosexuell man. Själva begreppet manlighet har numera en pekoralistiskt pejorativ klang.

I långa artiklar har man med rätta förfasat sig över det våld som skinnhuvuden och andra tillfogar bögar men inte nämnt att var fjärde homosexuell har blivit förnedrad och misshandlad av sin partner. RFSL och 75 andra likasinnade organisationer kräver nu att påven ska be om ursäkt för hur den katolska kyrkan behandlat dem genom tiderna. *Il Papa* blir nog extra botfärdig när han tar del av den bejublade konstutställningen om aidsjesus och läderbögar. Profylaxförbudet, som lett till omätligt kvinnolidande och bidragit till befolkningsexplosionen, anses tydligen inte kräva någon motsvarande apologi. När homosexlobbyn snart kvalificerar sig som sakrosant minoritet kommer varje kritik av deras livsstil att stämpas som hets mot folkgrupp och ovanstående kronika kommer att bereda skribenten sex månaders vila i fångelse.

14 augusti 1998
SVANTE FOLIN

När kvinnokönet skulle förintas

Sexualfientligheten och kvinnohatet förbigås när medeltidens rehabiliteras, ändå var de centrala för maktutövningen. Gunder Andersson anmäler Dubys studie.

Köttets lust har varit ett problem för kristendomen alltifrån salig Augustinus dagar på 500-talet. Han som levde om i sänghalmen men ångrade sig gruvligen, hängav sig åt penitens och självspåkelse och redovisade alltihop i sina *Confessiones*.

Historia

Georges Duby
Makten och kärleken. Om äktenskapet i feodalismens Frankrike.
Öv: Britt-Sofie Isaksson
Atlantis, 1998

Kring det förra millennieskiftet kulminerade ute i Europa kyrkans attacker mot de köttliga driftarna, detta som ett led i maktkampen mellan en expanderande kyrka och ett härskande adelskikt. Frågan handlade, enkelt uttryckt, om vem som skulle ha tolkningsföreträde när det gällde vardagslivets moral-kodex. Där intog driftslivet och alla ceremonier knutna därtill en central plats. Ekon av den principstriden har ljudit in i våra dagar, all sekularisering och moralupplösning till trots.

Det är alltså intressantare än man i förstone kan tro att läsa den legendariske, numera avlidne franske professorn Georges Dubys genomgång av maktstriden om kärlekslivet i feodalitidens Frankrike. Är den gamla schablonbilden av "den mörka medeltiden" grovt felaktigt måste samtidigt konstateras: det var inga ljusets riddersmän som förde pennan den gången för tusen år sedan.

Samlag utan upphetsning

Framför allt låg kvinnan illa till. Kvinnan var själva grundproblemet. Hon fanns, bevisligen. Men skulle det behöva vara nödvändigt? Inte i det långa loppet, menade till exempel den högt lärde Johannes Scotus Erigena (!) vid Karl den skalliges hov på 900-talet. Han utvecklade en vidlyftig teori om att mannen, lugnt och sakligt men utan upphetsning skulle uppsöka makans sköte för befruktning, inte mer. Nyckelordet var inte *sine coitu* (utan samlag), utan *sine ardore* (utan lust). Så skulle ett kyskt samlag vidmakthållas. Att alla var kåt var att förskriva sig till djävulen.

Vid tidens ände – i paradiset – skulle sedan missförhållandet med kvinnans existens rättas till. Det kvinnliga könet skulle förintas, hon skulle åter uppgå i mannen i form av ett revben, varvid "endast mannen skulle finnas, så som han var innan han syndat".

Just kring 1000-talet utvecklades en rasande mängd teoribild-

ning kring det störande elementet kvinnan. Kyrkoideologerna framstär som sexgalna, besatta av den sexualitet de till varje pris ville förhindra.

Katalog med sexförbud

En av de mer framträdande tänkarna var Wormsprelaten Burchard, som formulerade en lång katalogaria med sexförbud, med åtföljande drakoniska straffåtgärder för dem som var svaga i ande och kött. Förutsättningen var just att mannen var en kraftlös och lättled karaktär, medan kvinnan sades vara "ytligheten själv, hon pratar i kyrkan, hon glömmer att bedja för de döda... Hon är lättsinnig och svekfull, av naturen en bedragerska, full av kätthet och liderlighet, snar att sälja sin egen och sin dotters kropp eller brorsdotters eller någon annans".

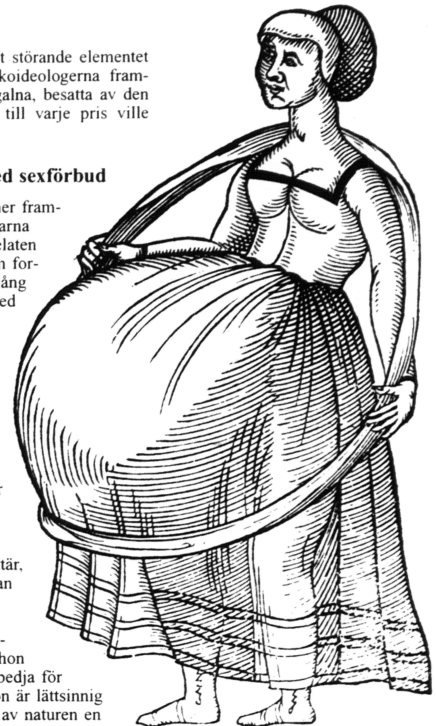
Till det egendomligaste hör teorbildningen kring äktenskapet. Det påbjöds som ett sätt att kanalisera den sexuella lusten i lugnare banor, ja helst skulle den försvinna helt. Den äkta sängen förväntades helt enkelt släcka mannens sexlust. Idealet var kejsar Henrik, som enligt uppgift aldrig satte på sin drötning Kunigunda. Frånvaron av arvingar ledde till släktfejder om tronen, och elaka samtida tungor menade att Kunigunda helt enkelt var steril. Men Henrik blev helgonförklarad för sin kyskhed.

Som inkonsekvent i sammanhanget framstår det att kyrkans överhuvud framdrivna förbudet för präster att gifta sig. Alltså celibatet. De om några borde ju behöva en struktur som tog gadden ur en föräktenskaplig sprängkåthet.

Det är enkelt att sitta tusen år efteråt och vara ironisk. Men samtidigt är det lätt att se dessa uppkretsade utsagor som den intellektuella konstruktionens seger över tanke och förnuft – och det var vid Gud inte sista gången i historien.

Kvinnofientlig idealism

Den form av idealism som i religionens hägn utvecklades kring 1000-talet var direkt riktad mot kvinnan. Men faktiskt också mot livet självt. Dessa säkert i löndom runkande munkar, som drömde om en tillvaro utan kvinnan, bidrog lika lite till mänsklighetens fortlevnad som bögar och lesbianer. Livets urmening är trots allt att de två könen ska knulla med varann. Eller för att travestera en senare filosof, Descartes: *Coito, ergo sum*.

Befrukning – inte mer.

Den manlige läkarens lösning på det vanliga problemet med att föda 20 barn på samma gång. Ur Ambroise Parés *Œuvres*, 1575.

Men kyrkans offensiv i sexualfrågan fick konsekvenser. Kvinnans ställning försvagades socialt. Gradviss berövades hon den position i samhället hon haft, åtminstone i det ledande skiktet. Rätten till arvslott skars gradvis ned för att sedan helt avskaffas.

Nyckelordet var inte sine coitu (utan samlag), utan sine ardore (utan lust). Så skulle ett kyskt samlag vidmakthållas.

En kulturell utlöpare av kyrkans krav på sexuell avhållsamhet och ofysisk kärlek blev det höviska riddaridealet och balladdikningen. Det betydde att besjunga sin hjärtas dam utan att röra henne – samtidigt som det i praktiken, alla höga principer till trots, gick bra att precis som för spillta sin säd på pigkammare, horhus och i våldtäktsform under härtågen.

Men det är inget vi behöver besudla fantasin med när vi ser Sean Connery i den romantiska rollen som Rickard Lejonhjärta. Där finns myten, hos Georges Duby en betydligt fulare och brutaltalare verklighet.

GUNDER ANDERSSON